

Klimat- och näringslivsdepartementet
Klimat- och miljöministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:986 av Martina Johansson (C)
Balansering av va-taxan

Martina Johansson har frågat mig vad jag och regeringen avser att göra för att det ska finnas en rimlig ekonomisk möjlighet till exploatering av nya va-områden.

Allmänna vattentjänster (va-tjänster) är huvudsakligen avgiftsfinansierade och utgår från självkostnadsprincipen. Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) reglerar hur avgifter för va-tjänster bestäms och beräknas. Va-taxan utgörs av bruksavgifter och anläggningsavgifter och taxan fastställs av kommunfullmäktige.

Anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas av fastighetsägaren i samband med att en fastighet ansluts till det allmänna va-nätet. Bruksavgiften ska täcka kostnaderna för drift, underhåll och kapitalkostnader för investeringar.

Bruksavgiften och anläggningsavgiften får inte överskrida de kostnader som är nödvändiga och fördelningen av

avgiftsuttaget på fastighetsägarna ska ske utifrån vad som är skäligt och rättvist. Under vissa förutsättningar får kommunen bestämma att en särskild avgift får tas ut enligt en särtaxa om det behövs för att tillhandahålla va-tjänster till en viss eller vissa fastigheter inom verksamhetsområdet.

Självkostnadsprincipen innebär att va-verksamhet som finansieras med brukningsavgifter inte får gå med ett ekonomiskt över- eller underskott. Praxis är att över- och underskott ska balanseras inom en treårsperiod. Det finns dock ett utrymme för undantag. När det gäller exploatering av nya va-områden så får tillfälliga överskott av brukningsavgifterna avsättas till en fond för nyinvesteringar under förutsättning att det finns en fastställd investeringsplan. Avsättning får göras för en bestämd åtgärd som är redovisad i planen liksom de beräknade kostnaderna. Investeringsplanen ska också innehålla en tidsplan samt övriga upplysningar som behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek.

Underskott till följd av investeringar, som bland annat finansieras med anläggningsavgifter, omfattas inte av praxis att balanseras inom tre år. Anläggningsavgifterna bestäms på beräkningsgrunder som innebär att en fastighetsägare inte behöver betala mer än vad som motsvarar fastighetens andel av kostnaden för att ordna va-anläggningen.

Stockholm den 9 april 2025

Romina Pourmokhtari